QORTI ĊIVILI PRIM'AWLA

ONOR. IMĦALLEF TONI ABELA LL.D.

Seduta ta' nhar it-Tlieta, 22 ta' Marzu, 2022

Numru

Rikors Numru 41/2019 TA

L-Avukat Tony De Gaetano (K.I. 422256M) u martu Josette De Gaetano (K.I. 265156M), kemm f'isimhom proprju u kif ukoll għan-nom u in rappreżentanza tad-ditta "Legal (Publishing) Enterprises"

vs

Ministru tal-Ġustizzja, Kultura u Gvern Lokali illum Ministru għall-Ġustizzja, l-Ugwaljanza u l-Governanza għan-nom u in rappreżentanza tal-istess Ministeru u dan in rappreżentanza tal-Gvern ta' Malta u b'digriet tat-28 ta' Settembru 2021 isem il-Ministru konvenut ġie mibdul għal Ministru tal-Ġustizzja u Governanza.

<u>Il-Qorti:</u>

Rat ir-rikors Maħluf tal-Atturi ppreżentat fis-17 ta' Jannar 2019 li permezz tiegħu ppremettew u talbu s-segwenti:-

1. Illi permezz ta' kuntratt datat għaxra (10) ta' Frar tas-sena elf disa' mija tlieta u disgħin (1993), l-atturi fil-kwalità tagħhom fuq premessa ġew inkarigati mill-konvenut sabiex jippubblikaw fl-interess tal-istess konvenut is-sentenzi u d-deċiżjonijiet tal-Qrati Superjuri ta' Malta, u dan versu l-pattijiet u l-kondizzjonijiet stipulati fl-istess kuntratt preċitat, kopja hawn annessa w immarkata Dok. A.

2. Illi fost il-pattijiet u l-kondizzjonijiet stipulati, il-kontendenti, fil-kuntratt imsemmijin rispettivament "*publisher*" u "*the Government*", ftehmu wkoll fil-paragrafu numerat sebgħa (7) tal-kuntratt preċitat dan li ġej:

> *The size of the run of the publications shall be of 500 per volume in order to have always available to the general public any such volumes on demand. The publisher may opt only any time after the lapse of twenty-five (25) years from the signing of this agreement, that any remaining stock from the initial 500 run, even that which is still being published by that time, are to be acquired by Government, as stock to be kept by the Government, and the Government is bound to acquire such stock on demand of the publisher at 75% of the maximum prices for the current year 1993 mentioned in article 3, according to whether these are in stock in loose-leaf, paperback or hardbound format. If the above initial 500 runs per volume are sold out, the publisher may re-publish any material already sold out but in such an event the Government shall not be oblidged to acquire such extra re-runs after 25 years from signing of this agreement... ... Stocks at publisher will remain property of same, even after the termination of this agreement and can be sold, and if published during the currency of this agreement, after the termination of this agreement, can be sold, also as the authorised official version, unless the publisher opts after 25 years from signing of this agreement to transfer any initial stock from the 500 run, to Government, in which case such stocks shall become the property of the Government and can be sold directly by the Government without any competition from the publisher.*

3. Illi l-perjodu ta' ħamsa u għoxrin (25) sena mill-iffirmar tal-kuntratt tal-għaxra (10) ta' Frar tas-sena elf disa' mija tlieta u disgħin (1993) għalaq fid-disa' (9) ta' Frar tas-sena elfejn u tmintax (2018), f'liema żmien l-atturi kien għad għandhom fil-pussess tagħhom kwantità konsiderevoli ta' volumi formanti parti mill-istampar oriġinali ta' ħames mija (500) kull volum, kif se jiġi ippruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża, u cjoè l-atturi għad baqgħalhom fil-pussess tagħhom ħamsa u ħamsin elf (55,000) volum *loose-leaf,* elfejn (2,000) volum *paperback* u ħamest elef, tlett mija u ħamsin (5,350) volum *hardbound*.

4. Illi l-atturi, kif setgħu jagħmlu fi kwalunkwe żmien wara l-għeluq ta' 25 sena mill-iffirmar tal-preċitat kuntratt, sejħu lill-konvenut sabiex jakkwista l-volumi fuq imsemmija, u dan kif inhu marbut li jagħmel permezz tal-kuntratt tal-għaxra (10) ta' Frar tas-sena elf disa' mija tlieta u disgħin (1993), u dan l-atturi għamluh permezz tal-ittra uffiċjali tad-29 ta' Novembru, 2018 (kopja legali hawn annessa u mmarkata Dok. B) u dan bir-rata kif stipulat ta' ħamsa u sebgħin fil-mija (75%) tal-prezzijiet indikati fil-klawsola numru tlieta (3) tal-kuntratt preċitat, liema prezzijiet kienu Lm5 (€11.65) għal kull volum *loose-leaf*, Lm6 (€13.98) għal kull volum *paperback* u Lm7.50 (€17.47) għal kull volum *hardbound,* u li jiġu għalhekk illum għall-prezz ta' tmien Ewro u erbgħa u sebgħin ċenteżmu (€8.74) għal kull volum *loose-leaf*, għaxar Ewro u tmienja u erbgħin ċenteżmu (€10.48) għal kull volum *paperback,* u tlettax-il Ewro u għaxar ċenteżmi (€13.10) għal kull volum *hardbound* u komplessivament allura għall-prezz ta' ħames mija u wieħed u sebgħin elf, seba' mija u ħamsa u erbgħin Euro (€571,745), eskluż il-5% VAT illum applikabbli oltre il-prezzijiet ta' dak iż-żmien, u allura għall-ammont illum komplessivament bil-VAT ta' sitt mitt elf, tlett mija u tnejn u tletin Euro u ħamsa u għoxrin ċenteżmu (€600,332.25).

5. Illi minkejja li ġie debitament interpellat, anki sussegwentement b' ittra uffiċjali oħra tal-4 ta' Diċembru, 2018 u dan *ai termini* fost oħrajn tal-Artikolu 460(1) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta (kopja hawn annessa u immarkata bħala Dok.Ċ), il-konvenut baqgħa inadempjenti u għalhekk kellha issir din il-kawża.

6. Illi l-attur l-Avukat Tony De Gaetano jiddikjara li jaf bil-fatti fuq premessi personalment.

Għaldaqstant u għar-raġunijiet kollha hawn fuq premessi, l-atturi umilment jitolbu lil dina l-Onorabbli Qorti, previa kull dikjarazzjoni jew provvediment ulterjuri li jkunu jidhrulha xierqa u opportuni, jogħġobha:

(1) tiddeċiedi u tiddikjara li l-konvenuti huwa obbligat jakkwista mingħand l-atturi ħamsa u ħamsin elf (55,000) volum *loose-leaf,* elfejn (2,000) volum *paperback* u ħamest elef, tlett mija u ħamsin (5,350) volum *hardbound*, jew kull ammont ieħor ta' volumi verjuri kif jista' jirriżultalha waqt it-trattazzjoni tal-kawża, ilkoll mill-Kollezzjoni ta' Deċiżjonijiet tal-Qrati Superjuri ta' Malta, u dan versu l-prezz ta' tmien Ewro u erbgħa u sebgħin ċenteżmu (€8.74) għal kull volum *loose-leaf*, għaxar Ewro u tmienja u erbgħin ċenteżmu (€10.48) għal kull volum *paperback,* u tlettax-il Ewro u għaxar ċenteżmi (€13.10) għal kull volum *hardbound* u komplessivament allura għall-prezz ta' ħames mija u wieħed u sebgħin elf, seba' mija u ħamsa u erbgħin Euro (€571,745), eskluż il-5% VAT illum applikabbli oltre il-prezzijiet ta' dak iż-żmien, u allura għall-prezz komplessivament bil-VAT ta' sitt mitt elf, tlett mija u tnejn u tletin Euro u ħamsa u għoxrin ċenteżmu (€600,332.25), jew kwalsijasi somma verjuri li tista' tiġi stabbilita minn dina l-Onorabbli Qorti, occorrendo previa l-opera ta' periti nominandi;

(2) tordna u tikkundanna lill-konvenut jakkwista l-volumi kollha bil-prezzijiet imsemmijin skond it-talba preċedenti u dan in forza tas-sentenza stess. B'dan

li jekk dina l-Onorabbli Qorti hekk ikun jidhrilha xieraq u opportun, tordna li minflok, li l-istess bejgħ isir permezz ta' kuntratt li jiġi riċevut min-Nutar Pubbliku maħtur minnha fil-jum, ħin u lok minnha ffissati, previa l-ħatra ta' kuraturi deputati sabiex jidhru għal kwalsijasi eventwali kontumaċi;

(3) tikkundanna lill-konvenut iħallas lill-atturi il-prezz ta' sitt mitt elf, tlett mija u tnejn u tletin Ewro u ħamsa u għoxrin ċenteżmu (€600,322.25) bl-imgħaxijiet legali mid-data tan-notifika tal-ewwel ittra uffiċjali tad-29 ta' Novembru, 2018 jew kwalsijasi somma oħra li tista' tiġi stabbilita minn din l-Onrabbli Qorti kif fuq intqal;

Bl-ispejjeż, inkluż dawk tal-ittri uffiċċjali bin-numri 4256/2018 u 4324/2018, kollha kontra l-konvenut, li hu minn issa nġunt in subizzjoni u b'riżerva għall-kumplament tal-istokk li jibqa' mill-volumi li għad iridu jiġu ppubblikati taħt l-istess kuntratt.

Rat ir-risposta maħlufa tal-konvenuti ppreżentata fit-22 ta' Frar 2019 li permezz tagħha wieġbu s-segwenti:-

1. In linea premilinari n-nullita tar-rikors ġuramentat stante illi l-ħlas tar-reġistru ma ġiex effettwat kif suppost u dan stante li tali ħlas kellu jiġi intaxxat ad valorem abbażi tas-somma ta' €600,322.25 li r-rikorrenti qegħdin jitolbu lil din l-Onorabbli Qorti biex tikkundanna lill-intimati li jħallashom.

2. Illi in linea premilinari ukoll, l-esponenti jeċċepixxu l-inamissibilita' tat-talbiet attriċi stante illi ma jidentifikax abbażi ta' liema dritt jew artikolu tal-liġi qiegħed jibbaża l-azzjoni tiegħu;

3. Illi t-talba tar-rikorrenti sabiex l-intimat jiġi kkundannat iħallashom is-somma ta' €600,322.25 hija legalment insostenibbli stante illi r-rikorrenti qatt ma kkonsenjaw l-oġġetti li għalihom qed jippretendu l-imsemmi ħlas mingħand l-intimat lill-istess intimat u lanqas ma pproċedew biex jiddepożitaw l-istess oġġetti taħt l-Awtorita' tal-Qorti.

4. Illi fil-mertu u mingħajr preġudizzju għas-suespost, l-esponenti jikkontesta t-talbiet attriċi bħala infondati fil-fatt u fid-dritt għar-raġunijiet segwenti;

5. Illi l-prinċipju regolatur fl-eżekuzzjoni tal-kuntratti għandhom jiġu eżegwiti in buona fede. Illi dan qiegħed jingħad fil-kuntest illi r-rikorrenti ma jistgħux jippretendu li jimponu fuq il-Gvern li jakkwista materjal illi huma stampaw jew komplew jistampaw meta kienu jafu li ma kien hemm l-ebda domanda għal tali kopji u wisq inqas ta' materjal li għandhom lanqas biss ma ppubblikaw. Illi huwa fatt magħruf li bil-miġja tal-aċċess għas-sentenzi tal-Qrati mis-sit elettroniku tal-Ministeru tal-ġustizzja, id-domanda għall-akkwist ta' kopji stampati tas-sentenzi tista' tgħid li spiċċat. Illi għaldaqstant it-talbiet tar-rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċħuda;

6. Illi sussidjarament u mingħajr ebda preġudizzju għas-suespost, ir-rikorrenti għandhom jippruvaw li l-volumi li qegħdin jirreferu għalihom huma fil-fatt stampati, l-kundizzjoni u l-kwalita' tal-volumi stampati, l-bejgħ illi sar ta' volumi matul is-snin u l-istampar oriġinali tas-sentenzi kif ukoll għal liema snin dawn il-volumi jirreferu kif ukoll l-istat ta' dawn il-volumi;

7. Illi klawsoli 7 tal-ftehim tal-10 ta' Frar 1993 li fuqha jistrieħu r-rikorrenti fir-rikors promotur tagħhom trid tiġi interpretata fil-kuntest tal-ftehim fl-intier tiegħu u mhux b'mod iżolat. Illi essenzjalment il-kwalsola 10 tal-ftehim taghmilha cara illi "*The parties shall have the right to terminate this agreement if either party is in default. A default by the Editorial Board in performance of its functions under this agreement shall be deemed to be default by Government*".Illi kif ser jirriżulta waqt it-trattazzjoni tal-kawża,r-rikorrenti kienu ġibdu l-attenzjoni tal-Gvern li kien hemm żmien meta l-Bord Editorjali ma kienx qiegħed jgħaddi materjal lir-rikorrenti. Illi f'tali ċirkostanzi, r-rikorrenti kellu rimedju li jaħseb għalih l-istess ftehim u cioe' li jitlob it-terminazzjoni ta' tali ftehim u mhux li jibqa' jistenna li jgħaddu l-ħamsa u għoxrin sena sabiex jitlob lill-Gvern sabiex jakkwista l-volumi li ġew stampati meta ma kien hemm l-ebda domanda għalihom;

8. Illi minkejja li skont il-klawsola 2 tal-ftehim ir-rikorrenti huma responsabbli għall-marketing tal-materjal stampat a spejjeż tagħhom, minn imkien ma jirriżulta li l-istess rikorrenti għamlu xi kampanja ta' marketing adegwata sabiex ibiegħu prodott stampat minnhom u jidher ċar li minflok qagħdu jistennew iż-żmien jgħaddi sabiex imbagħad jagħmlu talba għall-ħlas lill-intimat, u dan bi ksur tal-obbligi kuntrattwali tagħhom u tal-prinċipju tal-bwona fede illi jirregola l-kuntratti u għal dawn il-motivi wkoll it-talbiet tar-rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċħuda;

9. Illi sussidjarjament u mingħajr ebda preġudizzju għas-suespost, f'każ li din l-Onorabbli Qorti kellha tiddeċiedi illi huwa dovut xi ħlas mill-intimat lir-rikorrenti, l-ammont reklamat mir-rikorrenti huwa bil-wisq eżagerat u eċċessiv, liema ammont qiegħed jiġi kontestat u respint mill-esponenti;

10. Illi l-esponenti jirrespinġu wkoll it-talba għall-ħlas ta' imgħaxijiet u dan stante li l-ftehim li fuqu qegħdin jistrieħu r-rikorrenti ma jikkostitwix kuntratt ta' natura kummerċjali bejn ir-rikorrenti u l-Gvern;

11. Għaldaqtstant, it-talbiet kollha tar-rikorrenti għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż kontra tagħhom;

12. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-dokumenti li ġew esebiti in atti;

Qrat ix-xhieda fil-kawża;

Rat il-verbal tal-udjenza tas-6 ta' Diċembru 2021 fejn il-Kawża tħalliet għal-llum għas-sentenza.

<u>Punti ta' fatti:</u>

Din il-Kawża hija riżultat ta' skrittura privata ffirmata fl-10 ta' Frar 1993 bejn Dr. Joseph Fenech, qua Ministru tal-Ġustizzja, għal u f'isem il-konvenut Gvern ta' Malta u l-Attur Dr. Tony De Gaetano għal u f'isem is-Soċjetá Attriċi Legal (Publishing) Enterprises u f'isem martu l-Attriċi Josette De Gaetano ukoll għal u f'isem l-istess Soċjetá Attriċi (ara skrittura a' fol 6).

Dan il-ftehim issostitwixxa ftehim preċedenti datat 4 ta' Settembru 1992 (a' fol 52).

Permezz ta' din l-iskrittura il-Gvern konvenut qabbad lis-Soċjetá Attriċi biex tippubblika "<u>on its behalf</u>", jiġifieri <u>f'ismu</u>, s-Sentenzi u d-Deċiżjonijiet tal-Qrati Superjuri (ara klawżola 1).

Permezz ta' dan il-ftehim, il-partijiet qablu li s-Soċjetá Attriċi tħallas l-ispejjeż kollha marbuta ma' dawn il-pubblikazzjonijiet filwaqt li taġixxi bħala l-publikatur u d-distributur esklussiv tal-Gvern. Dan kellu jsir billi tieħu f'idejha l-kummerċjaliżżazzjoni (marketing) u l-bejgħ tas-Sentenzi u d-Deċiżjonijiet tal-Qrati Superjuri li kellhom ikunu ppubblikati. Matul l-ewwel sena ta' dan il-ftehim is-Soċjetá Attriċi kellha tbiegħ kull volum bi prezz ta' mhux iżjed minn LM5 *loose-leaf*, LM6 *paper-back* u LM7.50 *hard-bound*. Il-prezzijiet għal wara din is-sena ġew thallew fid-diskrezzjoni tas-Soċjetá Attriċi. In-numru ta' paġni għal kull volum tħalla ukoll fid-diskrezzjoni tas-Soċjetá Attriċi (ara klawżola 2 u 3).

Bis-saħħa ta' dan il-ftehim il-Gvern konvenut intrabat li jaħtar a' spejjeż tiegħu, bord editorjali bir-responsabbiltá li jeditja u jipprepara il-materjal li għandu jiġi pubblikat f'format li jinqara, dan sabiex kull xahrejn iforniħ lis-soċjetá Attriċi għal pubblikazzjoni, distribuzzjoni u bejgħ (ara klawżola 4 u 5).

Il-Gvern ma llimitax il-pubblikazzjoni ta' Deċiżjonijiet u Sentenzi mogħtija sa' sena partikolari. Il-partijiet qablu biss, li Dok A tal-ftehim preċedenti tal-4 ta' Settembru 1994, li jiskeda l-pubblikazzjonijiet ta' Deċiżjonijiet u Sentenzi mogħtija sas-sena 2002, "*shall only be indicative of the years to be published and shall be in the discretion of the publisher*" (ara klawżola 4 u Dok A a' fol 56).

Permezz tal-klawżola 7 ġie dikjarat li "*The size of the run of the publications shall be of 500 per volume <u>in order to have always available to the general public any such volumes on demand</u>*." (sottolinear ta' din il-Qorti).

Permezz tal-istess klawżola, s-Soċjetá Attriċi ngħatat id-dritt sabiex, wara l-egħluq ta' ħamsa u għoxrin sena żmien mid-data tal-iffirmar tal-ftehim, jiġifieri mill-10 ta' Frar 1993, tagħżel li "*any remaining stock from the initial 500 run, even that which is still being published by that time, are to be acquired by Government, as stock to be kept by the Government, and the Government is bound to acquire such stock on demand of the publisher at 75% of the maximum prices for the current year 1993 mentioned in article 3, according to whether these are in stock in loose-leaf, paperback or harbdound format.*" Dan iż-żmien għalaq fl-10 ta' Frar 2018.

Permezz tal-klawżola 10, il-partijiet ingħataw id-dritt li jitterminaw dan il-ftehim "*if either party is in default. A default by the Editorial Board in the performance of its functions under this agreement shall be deemed to be a default by Government.*"

Skont l-aħħar klawżola 11, il-ftehim huwa validu għal-perjodu ta' 5 snin mill-1 ta' Frar 1993 liema perjodu jiġġedded awtomatikament għal perjodi oħra ta' 5 snin "*unless prior termination in writing is given by either party six months before each expiration period.*" Mill-atti ma jirriżultax li dan il-ftehim ġie terminat a tenur tal-klawżola 10 jew tal-klawżola 11.

Mal-mument li għalaq iż-żmien miftiehem ta' ħamsa u għoxrin sena, is-Soċjetá Attriċi mill-ewwel uriet ir-rieda li tapplika dak miftiem fi klawżola numru 7. Din il-klawsola tobbliga lill-Gvern Konvenut jakkwista l-istokk rimanenti mit-tirata ta' ħames mitt kopja għal kull volum sal-lum tas-Sentenzi u Deċiżjonijiet tal-Qrati Superjuri li jkunu ġew ippubblikati. Għalhekk is-Soċjetá Attriċi ittentat diversi drabi tikkorrispondi bonarjament mal-Gvern Konvenut għal dan il-għan (ara Dok RE 12 a' fol 489, Dok TD 49 a' fol 127, Dok TD50 a' fol 133, Dok TD51 a' fol 134, Dok TD 52 a' fol 136).

Għal raġuni msemmija fil-para 22 tal-affidavit tal-Attur Avukat Tony De Gaetano, ġiet preżentata wkoll ittra uffiċjali fid-29 ta' Novembru 2018 (a' fol 12). Permezz tagħha l-Atturi interpellaw lill-Ministru tal-Ġustizzja, Kultura u Gvern Lokali, għan-nom u in rappreżentanza tal-istess Ministru u dan in rappreżentanza tal-Gvern ta' Malta "*sabiex tersaq u taddivjeni, skont il-pattijiet u kundizzjonijiet*

pattwiti fl-iskrittura tal-10 ta' Frar, 1993, għall-bejgħ u xiri tal-volumi fuq imsemmija, li jammontaw sal-aħħar volum ippubblikat sal-lum, għal ħamsa u ħamsin elf (55,000) volum loose, elfejn (2,000) volum paperback u ħamest elef, tlett mija u ħamsin (5,350) volum hardbound għall-prezz komplessiv skont l-istess kuntratt, ta' ħames mija u wieħed u sebgħin elf, seba' mija u ħamsa u erbgħin Ewro (€571,745), eskluż il-5% VAT illum applikabbli oltre il-prezzijiet dak iż-żmien, u allura għall-ħlas komplessiv lill-istess esponenti tas-somma ta' sitt mitt elf, tlett mija u tnejn u tletin Euro u ħamsa u għoxrin ċenteżmu (€600,332.25)."

Permezz ta' ittra uffiċjali oħra preżentata fl-4 ta' Diċembru 2018 ai termini tal-artikolu 460(1) tal-Liġijiet ta' Malta, is-Soċjetá Attriċi reġgħet interpellat lil-Gvern konvenut bl-istess mod u għall-istess ħaġa (ara fol 15). Sussegwentement ġiet istitwita din l-azzjoni fis-17 ta' Jannar 2019.

<u>Punti ta' Liġi:</u>

F'din l-azzjoni l-Qorti qed tiġi mitluba "*tiddeċiedi u tiddikjara li l-konvenut huwa obbligat jakkwista mingħand l-atturi ħamsa u ħamsin elf (55,000) volum loose, elfejn (2,000) volum paperback u ħamest elef, tlett mija u ħamsin (5,350) volum hardbound, jew kull ammont ieħor ta' volumi verjuri kif jista' jirriżultalh waqt it-trattazjoni tal-kawża, ilkoll mill-Kollezzjoni ta' Deċiżjonijiet tal-Qrati Superjuri ta' Malta, u dan versu l-prezz ta' tmien Ewro u erbgħa u sebgħin ċenteżmu (€8.74) għal kull volum loose-leaf, għaxar Ewro u tmienja u erbgħin ċenteżmu (€10.48) għa kull volum paperback, u tlettax -il Ewro u għaxar ċenteżmi (€13.10) għal*

kull volum hardbound u komplessivament allura għall-prezz ta' ħames mija u wieħed u sebgħin elf, seba' mija u ħamsa u erbgħin Ewro (€571,745), eskluż il-5% VAT illum applikabbli oltre il-prezzijiet ta' dak iż-żmien, u allura għall-prezz komplessivament bil-VAT ta' sitt mitt elf, tlett mija u tnejn u tletin Euro u ħamsa u għoxrin ċenteżmu (€600,332.25)."

Il-kawżali u t-talbiet huma evidentement diretti sabiex tiġi enforzata u eżegwita l-obbligazzjoni assunta mill-Gvern intimat fil-klawżola 7 tal-Kuntratt tal-10 ta' Frar 2010.

Is-Soċjetá Attriċi qed tikkontendi li dan id-dritt huwa proponibbli f'azzjoni taħt l-artikolu 1357 tal-Kap. 16. Fil-paragrafu 29 tal-affidavit tiegħu (a' fol 39), l-Av. Tony De Gaetano jissottometti li "*l-azzjoni qed tittieħed a bażi tal-kuntratt anness mal-istess ċitazzjoni u l-artikolu 7 speċifiku tal-istess kuntratt. Skont l-istess atturi wara 25 sena setgħu jattwaw l-istess artikolu li hu regolat bil-promessa ta' bejgħ u xiri fl-artikolu tal-liġi ġja msemmi aktar 'il fuq f'dan l-affidavit* [jiġifieri l-artikolu 1357 tal-Kodiċi Ċivili msemmi fil-paragrafu 22 a' fol 37]. Dan il-ħsieb tas-Soċjetá Attriċi jirriżulta apparenti anke mil-mod kif ġew postulati l-ittri uffiċjali li bihom il-Gvern Konvenut ġie intimat "*sabiex tersaq u taddivjeni, skont il-pattijiet u kundizzjonijiet pattwiti fl-iskrittura tal-10 ta' Frar, 1993, għall-bejgħ u xiri tal-volumi fuq imsemmija*".

L-artikolu 1357 jagħti dritt ta' azzjoni biex tiġi enforzata l-eżekuzzjoni tal-kuntratt ta' wegħda ta' bejgħ jew, f'każ li l-bejgħ ma jkunx jista' iżjed isir, l-obbligu rimedjali għal-ħlas tad-danni. Pero' din il-Qorti ma tistax ma tosservax li fil-kuntratt in mertu ta' din il-Kawża, fil-verita' s-Soċjetá Attriċi ma hiex qed taġixxi

bħala Soċjetá venditriċi. Lanqas il-Gvern Konvenut ma hu qed jaġixxi bħala kompratur. In virtù tal-kuntratt tal-10 ta' Frar 1993, is-soċjetá Attriċi ġiet mqabbda mill-gvern Konvenut biex taġixxi f'ismu, "on its behalf", jiġifieri bħala l-mandatarja tiegħu.

Huwa ċar għalhekk, li l-kuntratt tal-10 ta' Frar 1993 ma huwiex kuntratt ta' wegħda ta' bejgħ ai termini tal-artikolu 1357 tal-Kodiċi Ċivili, iżda huwa kuntratt sui ġeneris li għandu elementi qawwija mill-Istut tal-mandat ai termini tal-artikolu 1856 tal-istess Kodiċi u kif ukoll ta' obbligu ta' rabta ta' xiri. Ma hux il-każ ta' promessa li l-Gvern jakkwista dawn il-pubblikazzjonijiet wara gheluq 25 sena. Di fatti atikolu 7 tal-ftehim ma jiddisponiex "*the Government promisies to acquire*" izda "*the government is bound to acquire*". Għalhekk din il-Qorti ma taqbilx li hawn si tratta ta' wegħda sempliċi ta' bejgħ, iżda ta' kuntratt b'fatti speċi sui ġeneris.

Di fatti *" Il-contenuto dei negozi puo' essere assai vario e complesso, purche' non si violino norme imperative, sono lineri di fissare tutte le clausole che essi stimano di essere convenienti e perdi piu' i privati possono regolare i loro interessi sia con negozi tipici, cioe' previsti e dixxiplinati dale norme legali (vedita, locazione , deposito etv..) sia co negozi atipici o inominati cioe' non previsti dalla legge*." (**Alberto Trabucchi , Istituzioni Di Diritto Civile, Cedam pg 174**). F'sitwazzjoni bħal din Ricci jkompli jispjega li (Diritto Civile, Vol. VIII No. 72), *"un contratto sui generis innominato, per il quale la legge non da` disposizioni speciali, e deve quindi farsi ricorso ai principi generali di diritto"* (Diritto Civile, Vol. VIII No. 72),

Minn dan isegwi, li d-dritt tas-Soċjetá Attriċi ma huwiex proponibbli f'azzjoni ta' eżekuzzjoni tal-kuntratt ta' wegħda ta' bejgħ iżda f'azzjoni ta' eżekuzzjoni ta' kuntratt ta' sui ġeneris b'effetti fiduċjarji qawwija kif ser ikun spjegat aktar 'l isfel. Fi kliem ieħor, is-Soċjetá Attriċi għandha dritt teżiġi li dak li ġie miftiehem fil-klawżola 7 tal-kuntratt datat 10 ta' Frar 1993 jingħatalha mhux bis-saħħa tal-artikolu 1357 tal-Kap. 16, iżda bis-saħħa tal-artikoli 1856 et seq tal-istess Kap.

<u>Konsiderazzjonijiet:</u>

Stradat il-qafas legali li fuqha għandha tiġi proposta l-azzjoni odjerna, il-Qorti sejra tqis l-eċċezzjonijiet preliminari tal-Gvern Konvenut.

Fl-ewwel eċċezzjoni qed tiġi sollevata n-nullitá tar-rikors ġuramentat "*stante illi l-ħlas tar-reġistru ma ġiex effettwat kif suppost u dan stante li tali ħlas kellu jiġi intaxxat ad valorem abbażi tas-somma ta' €600,322.25 li r-rikorrenti qegħdin jitolbu lil din l-Onorabbli Qorti biex tikkundanna lill-intimat jħallashom.*"

Kif sewwa ġie sottomess fin-nota Attriċi (ara nota a' fol 517), l-ilment tal-Konvenut ma jaqa' taħt ebda waħda mill-kundizzjonijiiet tassattivament ikkontemplati fl-Artikolu 789 tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Huwa ben magħruf li l-artikolu 789 tal-Kap. 12 jipprospetta eċċezzjonijiet ta' nullitá ta' atti ġudizzjarji f'każ ta' difetti tal-forma fl-istess atti u mhux f'każ ta' żball ta' ħlas tar-reġistru iżda attribwibbli lill-parti. Fi kwalunkwe każ, tali żball, jekk jissussisti, dejjem jista' jiġi paċut bil-ħlas tal-bilanċ hekk kif sewwa ġie sottomess ukoll fin-nota attriċi (a' fol 515).

Ġie kemm il-darba ribadit, li n-nullita' ta' att ġudizzjarju hija kkunsidrata bħala sanzjoni estrema li l-liġi trid timponi biss meta n-nuqqas (formali jew sostanzjali)

fl-att, ma jistax assolutament jiġi tollerat mingħajr ħsara għal xi prinċipju ta' ġustizzja proċedurali. Għalhekk att ġudizzjarju għandu jkun imwaqqa' u annullat biss għal raġunijiet gravi (ara **Alfred Vella et vs Agostino Camilleri**, Vol LXXXI.III.31).

Kif osservat din il-Qorti diverżament presjeduta fil-kawża **Registratur tal-Qrati vs Joseph Muscat** deċiża fl-1 ta' April 2003, '*ma jidher li mkien fil-ligi ma tinsab komminata espressament in-nullita' tal-att minhabba n-nullita' tal-prezentata, ghaliex id-difett tal-prezentata ma jistax jirrendi l-att nieqes minn xi partikolarita' sostanzjali preskritta mil-ligi. Il-kelma "partikolarita'" kif uzata fl-artikolu 789 (1) (d) tirreferi ghall-kontenut tal-att (tac-citazzjoni) bhalma huma l-kawzali, l-oggett, u dawk l-elementi essenzjali kollha li l-ligi tippreskrivi. Kien ghalhekk li n-nullita' tal-prezentata giet imfissra bhala "nullita' virtwali", kif kontrapposta ghan- "nullita' essenzjali" msemmija mil-ligi'.*"

Il-Qorti sejra għaldaqstant tiċħad l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-Gvern Konvenut.

Il-Qorti sejra wkoll tiċħad bl-istess mod u għall-istess raġunijiet it-tieni eċċezzjoni preliminari. Ir-Rikors Ġuramentat sar bil-mod kif stabbilit fl-artikolu 156 tal-Kap. 12. Għaldaqstant huwa wieħed regolari u validu. Il-kawżali u t-talbiet kif hemm imfassla huma evidentement diretti sabiex tiġi enforzata u eżegwita l-obbligazzjoni assunta mill-Gvern intimat fil-klawżola 7 tal-Kuntratt tal-10 ta' Frar 2010. Isegwi li l-istess talbiet huma bla dubju ammissibbli.

Il-Qorti sejra issa tikkonsidra t-tielet eċċezzjoni preliminari mqajma mill-Gvern Konvenut. Kif ġia kunsidrat supra, il-kuntratt tal-10 ta' Frar 1993 li fuqha hija

bbażata din l-azzjoni m'għandux min-natura ta' bejgħ iżda ta' mandat. L-obbligu tal-kunsinna huwa obbligu impost fuq bejjiegħ mhux fuq mandatarju (ara artikolu 1378 tal-Kodiċi Ċivili). Isegwi għalhekk li din l-eċċezzjoni m'għandhiex missewwa u tmur għal kollox lil hinn mill-obbligi tas-Soċjetá Attriċi, qua mandatarja tal-Gvern konvenut. Il-Qorti sejra għalhekk tiċħad ukoll din l-eċċezzjoni u tgħaddi biex tikkunsidra l-mertu.

In virtù tal-kuntratt imsemmi, s-Soċjetá Attriċi qua mandatarja obbligat ruħha li tirċievi proprjetá ta' natura intelletwali tal-Gvern, konsistenzi f'Sentenzi u deċiżjonijiet tal-Qrati Superjuri, mill-Bord Editorjali mwaqqaf mill-istess Gvern mandant tagħha (klawżola 5). Dan sabiex is-Soċjetá Attriċi tippubblika, tiddistribwixxi u tbiegħ f'ismu din il-proprjetá f'mhux inqas minn ħames mitt kopja għal kull volum (klawżola 7). Din il-kundizzjoni saret għall-iskop uniku li dawn is-sentenzi u deċiżjonijiet, qua proprjetá tal-gvern u għalhekk proprjetá pubblika, ikunu dejjem disponibbli għal-benefiċċju tal-pubbliku in ġenerali li għandu dritt għalihom: "*The size of the run of the publications shall be of 500 per volume* ***in order to have always available to the general public any such volumes on demand***" (ibid.).

Bl-artikolu 1871A introdott fil-Kodiċi Ċivili bis-saħħa tal-Att numru XIII ta' l-2004, il-leġistlatur ried li jagħraf espressament qagħda bħal din tas-soċjetá Attriċi billi jirregola sewwa l-effetti tagħha fil-qafas ta' obbligazzjonijiet fiduċjarji. A tenur ta' dan l-artikolu, "*Kull persuna li żżomm proprjetà għal persuna oħra, iżżomm il-proprjetà soġġetta għal obbligazzjonijiet fiduċjarji lejn il-persuna li tinkarigaha*

għal dak l-għan, u tkun regolata bid-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kodiċi dwar obbligazzjonijiet fiduċjarji".

L-obbligi fiduċjarji ġew regolati għall-ewwel darba taħt il-Kodiċi Ċivili bl-introduzzjoni tal-Artikoli 1124A u 1124B li daħlu fis-seħħ fl-1 ta' Jannar 2005 ukoll bis-saħħa tal-istess Att XIII ta' l-2004. B'Att ieħor numru XXXVI tal-2018, il-leġislatur kompla jirregola dan il-prinċipju b'mod iktar estensiv bl-emenda fl-artikolu 1124A, b'evoluzzjoni sħiħa tal-artikolu 1124B u bl-introduzzjoni ta' provedimenti ġodda permezz tal-artikoli 1124Ċ sa 1124J.

Il-Qorti tagħraf li dawn il-provvedimenti daħlu fis-seħħ ferm wara li ġie ffirmat il-ftehim in kwistjoni. Kif sewwa osservat il-**Qorti tal-Appell fis-sentenza Anthony Caruana & Sons Limited vs Christopher Caruana deċiża fit-28 ta' Frar 2014,** l-artikolu 1124A kkristallizza "*<u>principju ta' dritt applikabbli gia' fid-dritt Ruman</u> fejn kien meqjus bhala "a parasitic institution" (ara Lee, "The Elements of Roman Law", pagna 340), mhux bhala kuntratt imma bhala li jimponi obbligi addizzjonali ghal dawk kuntrattwali fil-kaz ta' certi kuntratti. Il-kuncett ta' obbligazzjonijiet fiducjarja … hu ta' applikazzjoni generali f'kull kaz li dak li jkun ikun qed jagixxi f'interess ta' haddiehor meta allura hu mistenni li jagixxi bid-debita attenzjoni u kura. Kif qalet il-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex), Gurisdizzjoni Superjuri, fil-kaz Cordina v. Cordina, deciza fis-26 ta' Settembru 2007, bl-introduzzjoni tal-Artikolu 1124A fil-Kodici Civili, **<u>is-sitwazzjoni "giet hafna aktar iccarata", pero` ma giex mahluq kuncett gdid. Kif qalet il-Prim'Awla tal-Qorti Civili fil-kaz Messina v. Galea deciza fil-5 ta' Jannar 1881, il-ligi Rumana kienet u ghada il-"ius comune" ta' Malta u, "nei casi non</u>***

***proveduti dalle nostre leggi, dobbiamo ricorrere alle leggi Romane". Il-kuncett ta' fiducja bejn il-principal u r-rapprezentant tieghu ilu jezisti fl-istorja legali taghna**…*"

Kif ġie ritenut mil-**Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Ġurisdizzjoni Superjuri fil-kawża Joann Cordina vs Charles Cordina tas-26 ta' Settembru 2007**, "*Bl-Att numru XIII ta' l-2004 gew introdotti emendi komprensivi fil-Kodici Civili (Kap. 16) dwar id-dmirijiet ta' fiducjarju (Artikolu 1124A tal-Kodici Civili) u dwar il-mandat prestanome (principju li kien ilu jigi applikat fis-sistema guridika taghna). Il-Qorti tqies li bid-dhul fis-sehh ta' dan l-Att, is-sitwazzjoni giet hafna iktar iccarata u l-legislatur introduca provvedimenti dettaljati fejn mandatarju jzomm ghandu proprjeta' f'isem hadd iehor u anke rimedji godda.*"

Is-soċjetá Attriċi, qua mandatarja fiduċjarja tal-Gvern konvenut, kienet fid-dover u l-obbligu li żżommu regolarment aġġornat fuq kemm il-volum kien qed jinbiegħ u b'kemm kien qed jibqgħalha stock. Dan speċjalment fid-dawl tal-kundizzjoni miftiehma fil-klawżola 7 li l-Gvern jakkwista l-istock rimanenti mill-pubblikazzjoni ta' 500 mitt kopja. Is-Soċjetá Attriċi ma tistgħax teżimi ruħha minn dan l-obbligu fuq ir-raġuni li l-istess ma jirriżultax *ex contractu* (ara k/eżami tal-Attur Avukat De Gaetano a' fol 424). Hija l-liġi stess li timponi dan l-obbligu espressament kemm bis-saħħa tal-artikolu 1875 tal-Kodiċi Ċivili kif ukoll a tenur ta' dan l-Istut tal-obbligi fiduċjarji stabbilit fid-dritt Ruman, llum kristallizzat fil-liġi tagħna bis-saħħa tal-artikolu 1124A tal-istess Kodiċi.

L-Artikolu 1875 jimponi dan l-obbligu fuq is-soċjetá Attriċi mandatarja "*ukoll jekk dak li jkun irċieva ma kellux jingħata lill-mandat*". Iktar u iktar mela, ladarba

riedet tagħżel li tatwa dak miftiehem fil-klawżola 7 (li l-Gvern jakkwista l-istock rimanenti), is-Soċjetá Attriċi kellha l-obbligu li fit-termini tal-artikolu msemmi, '*tagħti kont lill-Konvenut mandant tiegħu ta' dak kollu li tkun għamlet u ta' dak kollu li tkun irċevit bis-saħħa tal-mandat*'.

Aktar minn hekk artikolu 1871A(2) jiddisponi s-segwneti:

Meta dik il-persuna takkwista proprjetà f'isimha stess iżda għan-nom ta' mandant, il-mandant jkollu f'kull żmien il-jedd li jitlob mingħand il-mandatarju t-trasferiment tagħha immedjat u bla kondizzjoni. Il-mandatarju għandu ma' dik it-talba, jew, f'kull każ mat-tmiem taż-żmien li matulu kellu jkompli l-mandat, minnufih jagħti rendikont tal-mandat tiegħu skont l-artikolu 1875 u jittrasferixxi l-proprjetà lill-mandant b'dak il-mod li jkun xieraq, soġġett għal xi kondizzjonijiet speċjali tal-mandat dwar drittijiet u spejjeż u jeddijiet ta' xi terzi in bona fide.

Huwa minnu li dak li għandha quddiemha din il-Qorti huwa pjuttost bil-kuntrarju, fejn il-mandatarju qiegħed jitlob li jitrasferixxi lill-mandant din il-propjeta' u dan abbażi ta' vinkolu kuntrattwali taħt artikolu 7 kwalita' li tkompli taċċentwa il-karrattru sui ġeneris tal-kuntratt mertu ta' dawn il-proċeduri. Imma l-prinċipju dejjem jibqa', kemm jekk din il-propjeta' tintalab mill-mandant u kif ukoll mill-mandatarju, li dan l-obbligi jitnissel minn dawn l-artikoli u mhux minn artikolu 1357 anke jekk ir-rabta kuntrattwali jkollha wkoll mill-bejgħ.

Kif espressamet jiddisponi l-artikolu 1124A tal-Kodiċi Ċivili fuq imsemmi, s-Soċjetá Attriċi Mandatarja, fil-kariga tagħha ta' fiduċja, kellha wkoll id-dmir li twettaq l-obbligazzjonijiet tagħha *bl-ikbar bona fide*. Jiġi nnutat li l-liġi tesiġi l-**akbar** bona fide, dettal li għandu sinjifikat qawwi f'dan l-Istitut. Is-Socjeta' Attriċi

kellha tħares l-interessi tal-mandant konvenut li inkariga għall-skop li żgur ma kienx dak tikkompeti miegħu hekk kif bħal donnu l-Attur Av. De Gaetano ħaseb li kellu jsir (ara kontro-eżami tiegħu a' fol 423 faċċata 2). L-istess Soċjetá Attriċi kienet ukoll marbuta li teżerċita d-diliġenza ta' *bonus pater familias* fit-twettiq tal-obbligazzjonijiet fiduċjarji tagħha. Din kienet f'pożizzjoni meta l-Atturi ragjonevolment setgħu jobsru li bit-tnaqqis manifest fil-bejgħ, partikolarment wara l-pubblikazzjonijiet marru on line, wara 25 sena, il-Gvern kien ser jitgħabba bi kwantita' kbira ta' kotba mingħajr valur rejali. Il-Qorti temmen, li dak stipulat fi klawsola bħal dik ma kienx maħsub għall-sitwazzjoni bħal din, iżda li kieku il-bejgħ baqa' għaddej normali u li l-kwantita' ta' kotba li l-Gvern kien obbligat li jakkwista kien ikun wieħed raġjonevoli.

Li kieku ġie osservat dan l-obbligu, segwit dan id-dmir u eżerċitat din id-diliġenza, is-Soċjetá Attriċi mandatarja kienet tgħaraf tiddeżisti milli tibqa' tippubblika s-Sentenzi u d-Deċiżjonijiet skont il-kuntratt mal-mument li l-bejgħ tagħhom beda jonqos drastikament wara li bdew jiġu diġitalment integrati f'CDs u sussegwentement fl-internet. Mal-mument li dawn is-Sentenzi ġew hekk integrati, l-iskop ewlieni tal-kuntratt intlaħaq. Is-Sentenzi u Deċiżjonijiet, qua proprjetá tal-gvern u għalhekk proprjetá pubblika, daħlu fid-dominju pubbliku u b'hekk saru dejjem disponibbli u għal-benefiċċju tal-poplu li għandu dritt għalihom mingħajr ħlas. Fid-dawl ta' dak appena konsidrat, is-soċjetá Attriċi mandatarja <u>għandha dritt teżegwixxi l-klawżola 7 tal-mandat limitatament għall-pubblikazzjoni ta' dawk is-sentenzi u deċiżjonijiet li ngħataw mill-Qrati Superjuri</u> <u>**sad-data minnufih qabel**</u> <u>ma dawn ġew hekk imqiegħda f'CDs umbagħad fl-</u>

internet. Jirriżulta mill-kontro eżami tal-Attur Av. De Gaetano (a' fol 423 faċċata 2), li s-soċjetá Attriċi qiegħdet hi stess. L-oġġett tal-mandat meta di sua sponte ddeċidiet tintegra din il-proprjetá pubblika f'CDs, qabel ma għamel hekk il-Gvern mandant tiegħu stess. Dan *a dirittura* mingħajr is-setgħa tal-Gvern mandant tiegħu li, a tenur tal-kuntratt in mertu, taħ biss il-mandat li f'ismu jippubblika volumi f'*loose-leaf*, *paper-back* u *hard-bound* (!).

Din il-Qorti ma tistax ma tosservax li sakemm is-sentenzi ma marrux on line u ċioe' sa circa s-sena 2000, l-Attur Dr.Tony De Gaetano kien jikkorispondi mal-konvenuti jew l-aġenti tagħhom b'mod frekwenti. Dan jemerġi bl-aktar mod ċar mill-kwantita' ta' dokumenti li ġew esebiti (Ara a' fol 48 sa 16). Hekk kif għaddiet din is-sena, salv għal invoices kull korrispondenza bil-miktub waqfet.

Ma hemm xejn x'jindika li l-Atturi baqgħu jikkomunikaw bil-miktub bħal ma kienu jagħmlu qabel is-sena 2000. Fix-xhieda tiegħu in kontro eżami, Dr. Tony De Gaetano jispjega, kif kien iżomm infurmat lill-kompjant Dr. Joe Fenech u anke lin-Nutar Charles Manġion, żewġ Ministri ta' qabel is-sena 2000. Mill-kontro ezami, inkwistjoni jemerġu żewġ fatti importanti. L-ewwel, li l-abbonamenti u bejgħ naqas sewwa b'konsegwenza li s-Sentenzi marru on line u it-tieni, tul iż-żmien li dawn ilhom on line, l-Attur ma kiteb ebda ittra bħal ma kien jagħmel b'mod perspikaċi qabel 2000 biex jgħarraf formalment lill-awtoritajiet bis-sitwazzjoni. L-ittri reġgħu bdew wara li għaddew 25 sena. Dawn għalqu fl-10 ta' Frar 2018 u kien hawn li reġgħet bdiet il-korrispondenza bil-miktub permezz ta' ittra tat-8 ta' Mejju 2018 (a' fol 132) wara laqgħa li saret ma' Johann Galea fis-26 ta' Marzu 2018. Tul dan iż-żmien, l-Atturi baqgħu jippubblikaw l-istess

kwantita' ta' kotba konsapevoli mill-fatt li l-parti l-kbira ta' dawn il-kotba ma kienux ser jinbiegħu u li wara l-għeluq ta' 25 sena il-Gvern kien ser ikollu jakkwisthom bi prezz ridott ta' 25%. Fil-fhema ta' din il-Qorti, li ma kienx hemm klawsola 7 kull pubblikazzjoni kienet tieqaf waħedha. Li tkompli tippubblika bil-ħsieb uniku li f'xi żmien il-Gvern ser ikollu jixtri bil-fors, ma hux atteġjament li jammonta għal dik il-buona fede indispensabbilment neċessarja fl-esekuzzjoni tal-kuntratti, aktar u aktar meta din il-Qorti diġa' stabbilit, li il-kuntratt li għandha fil-kawża għandu effetti ta' natura fiduċjarja. Il-Qorti tfakkar li artikolu 993 *tal-Kodiċi Ċivili jiddisponi li l-kuntratti għandhom jiġu esegwiti bil-bona fidi.*

Il-Qorti tħoss li l-Atturi għandhom ikunu ikkompensati għal-perjodu ta' qabel l-imsemmija Sentenzi ma kienux on line. Id-data ma hiex preċiżament aċċertata fl-atti (hemm biss indikazzjoni li dan seħħ madwar il-bidu tas-snin elfejn - ara k/eżami Attur Av. De Gaetano a' fol 443 et seq). Il-Qorti għalhekk, arbitrio boni viri qed tistabilixxi s-sena 2002 bħala dik li fiha s-sentenzi ġew imqiegħda on line. Dan ifisser, li l-Attur kellu jibqa jippubblika sa dik is-sena minnufiħ qabel dik is-sena, jiġifieri is-sena 2001. Sas-sena 2001 kien hemm pubblikat 75 -il volum (ara dok TD53 a' fol 174). Sa volum 75 il-bilanċ f'hard bound copies kien ta' 3,531, f'paper-back kien ta' 1,610 u f'loose-leaf ta' 22,829.

Isegwi għalhekk, li l-ħlas dovut għal volumi hard bound jammonta għal LM26,482.50 ekwivalenti għal €61,687.63 (3,531xLM7.50), għal volumi paper-back jammonta għal LM9,660 ekwivalenti għal €22,501.75 (1,610xLM6) u għal volumi loose-leaf jammonta għal LM114,145 ekwivalenti għal €265,886 (22,829 x LM5). Is-somma globali għalhekk tammonta għal **€350,075.38**. Hamsa u

sebgħin fil-mija (%75) ta' dan l-ammont skont il-ftehim, mertu ta' din il-Kawża jammontaw għal mitejn tnejn u sittin elf, ħames mija u sitta u ħamsin punt tlieta u ħamsin tal-euro (€262,556.53). Fuq din is-somma għandu jitħallas imagħx skont il-liġi minn meta l-ittra uffiċjali tad-29 ta' Novembru 2018 ġiet notifikata u ċioe' mill-11 ta' Diċembru 2018.

<u>Decide:</u>

Għaldaqstant u għar-raġunijet fuq imsemmija, il-Qorti qiegħda taqta u tiddeċiedi din il-kawża billi;

Tiċħad l-ewwel, it-tieni u t-tielet eċċezzjonijiet preliminari tal-Gvern Konvenut.

Tilqa' l-ewwel talba Attriċi u tiddeċiedi u tiddikjara li l-Gvern Konvenut kif rappreżentat huwa biss obbligat jakkwista mingħand l-Atturi dawk il-volumi pubblikati minnhom ta' Sentenzi u deċiżjonijiet li ngħataw mill-Qrati Superjuri **sa-sena minnufiħ,** qabel ma dawn bdew jiġu diġitalment integrati f'CDs u sussegwentement fil-*world wide web*, ossia l-internet u dan kif spjegat aktar 'l fuq.

Tilqa' limitatament it-tieni talba attriċi fis-sens li qed tiddikjara lill-Konvenut *ope sententiam* propjetarju tal-pubblikazzjonijiet indikati aktar 'l fuq f'din is-Sentenza u limitatment biss għal dawk li ser isir il-ħlas għalihom fis-somma li qed tiġi likwidata fl-ammont ta' mitejn tnejn u sittin elf, ħames mija u sitta u ħamsin punt tlieta u ħamsin tal-euro (€262,556.53). Tordna lill-Konvenut sabiex fi żmien xahar minn din is-Sentenza jirtira l-pubblikazzjonijiet inkwistjoni fin-

nuqqas l-Atturi huma awtorizzati jgħaddu biex jiddepositawhom taħt l-Awtorita' ta' din il-Qorti bi spejjeż li jistgħu jiġu inkorsi a' karigu tal-konvenut.

Tilqa' it-tielet talba u tikkundanna lill-konvenut iħallas lill-Atturi is-somma likwidata aktar 'l fuq bl-imagħx skont il-liġi minn meta l-ittra uffiċjali tad-29 ta' Novembru 2018 ġiet notifikata u ċioe' mill-11 ta' Diċembru 2018.

Spejjeż tal-Kawża kwantu għall-tnejn minn ħames (2/5) partijiet mill-Atturi u kwantu għal tlieta minn ħames (3/5) partijiet mill-konvenut.

Imħallef Toni Abela

Deputat Reġistratur